Focus

Наградата на ЕП "Сахаров" за 2009 година

Наградата на ЕП за свобода на мисълта "Сахаров" за 2009 година бе присъдена на руската организация за защита на правата на човека "Мемориал" и на нейните трима представители Олег Орлов, Сергей Ковальов и Людмила Алексеева, както и на всички други защитници на правата на човека в Русия. Вижте подробности в това тематично досие.

Както подчерта председателят на ЕП Jerzy Buzek "с връчването на наградата на Олег Орлов, Сергей Ковальов и Людмила Алексеева от името на "Мемориал" и на всички други защитници на правата на човека в Русия ние се надяваме да допринесем за прекъсване на кръговрата от страх и насилие, който обгражда защитниците на човешките права в Руската федерация и да издигнем нашето послание, че активистите на гражданското общество навсякъде трябва да бъдат свободни да упражняват основните си права на свобода на мисълта и свобода на изразяване".

Наградата "Сахаров" за 2009 присъдена на "Мемориал"

Наградата на ЕП за свобода на мисълта "Сахаров" за 2009 година бе присъдена на руската организация за защита на правата на човека "Мемориал" и на нейните трима представители Олег Орлов, Сергей Ковальов и Людмила Алексеева, както и на всички други защитници на правата на човека в Русия. Това съобщи днес в Страсбург председателят на Европейския Парламент Jerzy Buzek. Церемонията по връчване на наградата ще се състои на 16 декември в Страсбург.
Председателят на ЕП Jerzy Buzek подчерта, че "с връчването на наградата на Олег Орлов, Сергей Ковальов и Людмила Алексеева от името на "Мемориал" и на всички други защитници на правата на човека в Русия ние се надяваме да допринесем за прекъсване на кръговрата от страх и насилие, който обгражда защитниците на човешките права в Руската федерация и да издигнем нашето послание, че активистите на гражданското общество навсякъде трябва да бъдат свободни да упражняват основните си права на свобода на мисълта и свобода на изразяване.

"Трябва да сме свободни да следваме мислите си, защото това е най-важното, за да стигнем до истината" продължи още Buzek. Той изрази личното си удовлетворение, че оповестява днес наградата като председател на ЕП, като човек, "който идва от "Солидарност" и който е видял как Полша се бори за истината и как накрая печели свободата през 80-те години".

Носителите на наградата

"Мемориал"(Олег Орлов, Сергей Ковальов и Людмила Алексеева от името на организацията "Мемориал" и на всички други защитници на правата на човека в Русия) - Руската организация "Мемориал" , чийто пръв лидер бе Андрей Сахаров, насърчава основните човешки права в държавите от бившия Съветски съюз, в това число и в Азербайджан, Армения, Грузия, Таджикистан, Молдова и Украйна. В мотивите за номинацията се казва, че „Мемориал“ насърчава разкриването на истината за политическата репресия в Съветския съюз и се бори срещу нарушаването на правата на човека в държавите от бившия Съветски съюз, за да гарантира демократичното им бъдеще.

Олег Орлов, председател на „Мемориал“. На 6 октомври 2009 Олег Орлов е глобен и му е наредено да оттегли публичните си изявления след съдебно дело за клевета срещу него от страна на президента на Република Чечения, Рамзан Кадиров. Орлов обвинява Кадиров, че е отговорен за убийството на чеченската активистка в борбата за правата на човека Наталия Естемирова. Самият Орлов е отвлечен заедно с трима журналисти в Ингушетия на 23 ноември 2007 г., където е бит, заплашван с екзекуция и след това захвърлен.

Сергей Ковальов основава първото съветско сдружение за правата на човека през 1969 г. – Инициативна група за защита на правата на човека в СССР и е един от инициаторите на „Мемориал“. Ковальов открито критикува авторитарните тенденции в администрациите на Борис Елцин и Владимир Путин. През 1996 г. в знак на протест той се отказва от поста си на председател на Комисията по правата на човека при президента Елцин. През 2002 г. организира създаването на обществена комисия за разследване на бомбените атентати в Москва от 1999 г.,чиято дейност е парализирана след гонения и убийства на членовете ѝ.

Людмила Михайловна Алексеева, заедно с Андрей Сахаров и други основава през 1976 г. Московската хелзинкска група, за да следи за спазването на Заключителния акт от Хелзинки в Съветския съюз. От 1960-те Алексеева води кампания за справедливи съдебни процеси на арестуваните дисиденти и за обективното им отразяване в медиите. Тя е изключена от Комунистическата партия и отстранена от поста редактор на научно списание. Алексеева е съпредседател, заедно с Гари Каспаров и Георгий Сатаров, на Общоруския граждански конгрес, който Алексеева и Сатаров напускат през януари 2008 г. поради разногласия с Каспаров. Тя критикува отношението на Кремъл към правата на човека и обвинява правителството, че насърчава

екстремистите с националистическата си политика, например масовото депортиране на грузинци през 2006 г. и полицейските акции срещу чужденци, работещи на уличните пазари, както и руския конфликт с Ингушетия.

Наградата "Сахаров"

Европейският парламент връчва от 1988 година насам ежегодно своята награда за свобода на мисълта на името на известния физик и носител на Нобелова награда за мир Андрей Сахаров. Идеята е да се отдаде почит на личности и организации, които се борят за защита на правата на човека и основните свободи и срещу потисничеството и несправедливостта. Тази година връчването на наградата съвпада с 20-годишнината от смъртта на Андрей Сахаров.

Следващи стъпки

На 14 декември 2009 Комисиите по външна политика и по развитие на ЕП, както и Подкомисията по права на човека ще проведат съвместно заседание с носителите на наградата.

Наградата, която се състои от диплом и сума в размер на 50 000 евро, ще бъде връчена в Страсбург на 16 декември.

Трима финалисти за наградата на ЕП "Сахаров" 2009

Палестинският лекар Izzeldin Abuelaish, писателят Dawit Isaak (Еритрея/Швеция) и правозащитната организация "Мемориал" са финалистите за наградата на ЕП "Сахаров" за 2009 година. Наградата се връчва ежегодно от Парламента на активисти за правата на човека и демокрацията по света.
Тримата финалисти бяха избрани на съвместно заседание на Комисиите по външна политика и по развитие на 6 октомври. Предлагаме Ви кратка информация за кандидатите за наградата "Сахаров" 2009:

Д-р Izzeldin Abuelaish е палестински гинеколог от Газа, който лекува и палестинци, и израелци. По време на израелски бомбардировки в Газа през януари 2009 загиват трите му дъщери. В памет на дъщерите си д-р Izzeldin Abuelaish възнамерява да създаде международна фондация, която да работи за подобряване на образованието на жените и момичетата в Газа и навсякъде по света. Независимо от личната си и семейна трагедия д-р Izzeldin Abuelaish продължава да води борба за мир между израелския и палестинския народ и не престава да гради мостове между двете общности, разкъсвани от войни и кървави сблъсъци.

Dawit Isaak е шведски журналист, писател и драматург от еритрейски произход. Политически затворник от 2001 година. Той е арестуван през 2001 година заедно с деветима други журналисти и още няколко политици, които настояват за реформи и за подробна обективна оценка на събитията, довели до войната на Еритрея с Етиопия. Досега срещу нито един от тях не е повдигнато официално обвинение или започнат справедлив съдебен процес. Журналистите, както и политиците, са заклеймени като предатели, като журналистите са обвинени и в получаване на финансова помощ от чужбина, което съгласно законите за пресата в Еритрея е престъпление.
В резолюция от януари 2009 ЕП изрази загриженост по повод лишаването от свобода на Dawit Isaak, държан в затвор от арестуването му през септември 2001 година досега без съд и присъда и поиска незабавното му освобождаване.

"Мемориал" (Людмила Алексеева, Сергей Ковальов и Олег Орлов от името на организацията "Мемориал" и на всички други защитници на правата на човека в Русия) - Организацията "Мемориал" , чийто пръв лидер бе Андрей Сахаров, насърчава основните човешки права в държавите от бившия Съветски съюз, в това число и в Азербайджан, Армения, Грузия, Таджикистан, Молдова и Украйна. Организацията е създадена в края на 80-те години на миналия век първоначално като инициатива за създаване на мемориален комплекс за жертвите на репресиите на Сталин. По-късно разширява дейността си и става организация за защита на гражданските права. В мотивите за номинацията се казва, че „Мемориал“ насърчава разкриването на истината за политическата репресия в Съветския съюз и се бори срещу нарушаването на правата на човека в държавите от бившия Съветски съюз, за да гарантира демократичното им бъдеще.

Андрей Сахаров- човекът, дал името на престижната награда на Европарламента

"Интелектуалната свобода има първостепенно значение за човешкото общество". Това е написал Андрей Сахаров в своето есе за мира от 1968 година. Съветски ядрен физик, активист за правата на човека, носител на Нобеловата награда за мир. Андрей Сахаров се обявява за мирно съвместно съществуване като резултат от собствените си страхове от последиците на работата му.
Всяка година, от две десетилетия насам, Европейският Парламент връчва наградата "Сахаров" на защитници на човешките права и демокрацията по света. В тази статия Ви предлагаме подробности за Андрей Сахаров - човекът, дал името на престижната награда на Европейския Парламент.

Андрей Сахаров: Живот в дати

1921: Роден в Москва на 21 май, баща му е учител физика.

1942-47: Завършва с отличие физика и получава докторска степен

1948: включен е работата на група от видни съветски учени, чиято задача е да разработят атомна, а след това и водородна бомба.

През 50-те години : Сахаров започва да се тревожи от моралните последици от работата си. Застъпва се за ограничаване на разпространението на ядрени оръжия и подкрепя Договора за частична забрана на ядрените опити.

1967-68: са повратни години за физика. През 1967 година той призовава съветското ръководство да приеме предложението на САЩ за отказ от противоракетната отбрана, тъй като това ще доведе до надпревара във въоръжаването и по-голям риск от война. Апелът му остава нечут и през следващата година той написва есето "Размишления за напредъка, мирното съвместно съществуване и интелектуалната свобода", в което пише: "Свобода на мисълта е единствената гаранция за осъществяване на научен демократичен подход към политиката, икономика и култура".

Разпространяването на есето неофициално и публикуването му в чужбина го превръщат в дисидент: "Аз бях отстранен от строго секретните дейности и освободен от моите привилегии в съветската номенклатура", припомня си Сахаров по-късно.

1970: Помага за създаването на Комитета по правата на човека в Москва.

1975: удостоен е с Нобелова награда за мир - съпругата му Елена Бонер приема наградата.

1979-80: Критика към съветската инвазия в Афганистан, той и жена му са заточени в затворения град Нижни Новгород до 1985.

1986 : Освободен от Михаил Горбачов

1988: Европейският парламент създава наградата за защита на човешките права в негова чест

1989, март: избран за член на новия съветски парламент.

Декември 1989: умира от сърдечен удар в апартамента си.

Наградата "Сахаров"

Всяка година наградата "Сахаров" на ЕП се присъжда на лица или международни организации, които, подобно на руския ядрен физик Андрей Сахаров, се отличават в борбата за правата на човека.

Не пропускайте официалното представяне на 10 номинации за наградата за 2009 година в сряда сутрин в ЕП. Гледайте на живо на линка по-долу.

Десет номинации за наградата "Сахаров" за 2009 година

Всяка година, от две десетилетия насам, Европейският Парламент връчва наградата "Сахаров" на защитници на човешките права и демокрацията по света. Номинациите за наградата за 2009 година ще бъдат съобщени официално в края на септември на съвместно заседание на Комисията по външна политика, Комисията по развитие и Подкомисията по правата на човека. Победителят ще бъде избран на 22 октомври, а наградата ще бъде връчена в средата на декември. Тук можете да прочетете кои са номинираните.
Кандидатите за наградата се издигат или от една политическа група в ЕП, или поне от 40 евродепутата. Ето кои бяха номинирани за наградата "Сахаров" за 2009 година (по азбучен ред) :

Д-р **Izzeldin Abuelaish** - Палестински лекар, живеещ в Jabalia, най-големия лагер за бежанци на ивицата Газа, който работи и от двете страни на "границата" - израелската и палестинската, като знак на неговия личен избор и ангажимент към мира. Номиниран е от Véronique De Keyser, Hans Gert Pöttering, Caroline Lucas и още 52 евродепутата.

Фондация **Vicente Ferrer** - Фондация, насочени към защита и насърчаване на правата на малцинствата в Индия и в подкрепа на премахването на крайната бедност. Номинирана от Andrés Perelló и още 39 членове на ЕП.

Dawit Isaak - Швеция/Еритрея, журналист, писател и драматург, политически затворник от 2001 г. насам. Номиниран от Eva-Britt Svensson от името на Европейската обединена левица / Северна зелена левица Група (ЕОЛ / СЗЛ), както и от Olle Schmidt и 31 други.

Mariam LAMIZANA - министър на социалната дейност и националната солидарност в Буркина Фасо и активист в борбата срещу женското генитално осакатяване. Номинирана от Francesco Speroni от името на групата Европа на свободата и демокрацията група.

Людмила Алексеева, Олег Орлов и Сергей Ковальов от името на организацията "Мемориал" и на всички други защитници на човешките права в Русия - Номинирани от Rebecca Harms и Daniel Cohn-Bendit от името на групата на Зелените / Европейски свободен алианс.

"Мемориал"- организация за насърчаване на основните права в постсъветските републики. Номинирана от Saryusz-Wolski и 59 други членове на ЕП.
{}
Denis MUKWEGE - лекар, основател и ръководител на болница в Panzi Bukavu, той се специализира в подпомагането на жените и момичетата, жертви на изнасилване и сексуално насилие. Номиниран от Guy Verhofsdtadt от името на Алианса на либералите и демократите за Европа (АЛДЕ).

Отец Thaddeus, NGUYEN VAN LY - римски католически свещеник и изтъкнат виетнамски дисидент, участващ в движения за демокрацията, за което е бил осъден на затвор за почти 15 години. Номиниран от Michael Gahler и още 44 членове на ЕП.

Shadi SADR от името на Neda и на ирански граждани, които се стремят за спазване на човешките права - ирански адвокат по човешките права, феминистка, активистка и журналист, като се обявява по-специално за премахване на смъртното наказание и убиването с камъни, както и за правата на жените и равенството. Номинирана от Marietje Schaake и Barbara Lochbihler и от още 38 евродепутата.

Roberto SAVIANO - италиански журналист и писател, заплашван от италианската мафия като последица от безкомпромисната си атака срещу организираната престъпност. Номиниран от Sonia Alfano и още 39 членове на ЕП.

Наградата "Сахаров"

Европейският парламент връчва от 1988 година ежегодно своята награда за свобода на мисълта на името на известния физик и носител на Нобелова награда за мир Андрей Сахаров. Идеята е да се отдаде почит на личности и организации, които се борят за защита на правата на човека и основните свободи и срещу потисничеството и несправедливостта. През 2008 година наградата бе присъдена на китайския дисидент Ху Джия.

Тържествената церемония по връчване на награда, която се състои от диплом и сума в размер на 50 000 евро, се организира в Страсбург около датата 10 декември, денят на подписването на Всеобщата декларация на ООН за правата н човека през 1948 година.

Следете новините на нашата страница, за да научите, кои ще са финалистите и носителят на наградата "Сахаров" 2009!

Наградата "Сахаров" 2009 в дати:

- 16 септември - краен срок за номинации на кандидатите, 30 септември - официално представяне на номинираните, 6 октомври - гласуване на тримата финалисти от Комисиите по външна политика и по развитие, 22 октомври - избиране на победителя от ръководството на ЕП, 16 декември - церемония по награждаване

Олег Орлов: "Основната заплаха за нас идва от държавата"

Броени часове преди връчването на наградата на ЕП "Сахаров" на руската правозащитна организация "Мемориал" разговаряхме с нейния лидер Олег Орлов в Москва. Вижте как той описва заплахите и опасностите, с които се сблъскват активистите за човешките права и защо нарича Медведев "мечтателя в Кремъл".
Как наградата "Сахаров" ще промени работата на "Мемориал"?

Тя ще ни даде допълнителна сила - на мен и на нашия екип. Важно е да получиш положителна оценка отвън, защото понякога имаш чувството, че гребеш морето с лъжица. Това най-осезаемо се усеща от колегите в Северен Кавказ.

Преди смятахме, че този вид публичност и награди ще ни дадат допълнителна защита, това обаче беше грешка, това не е така.

Кои са основните проблеми, пред които се изправят защитниците на човешките права в Русия и тези, които са защитавани от тях?

Главният проблем е, че заплахата към нас идва от представители на държавата. Разбира се, има и допълнителни заплахи от страна на неофашистите (много от моите колеги бяха нападнати и убити от неофашисти).

Заплахите от страна на правителството идват в различни форми, като се започне от безкрайните проверки, в които сме задължени да представяме огромни количества доклади, което ни пречи да се занимаваме с работата си. Такива проверки могат да доведат до закриване на дадена организация или до възбуждане на наказателно дело с обвинение в екстремизъм, с идеята да се отстранят критичните гласове.

Още по-опасни са случаите на нелегални действия и насилие срещу нас. Сред тях са телефонните заплахи към членовете на семействата на защитниците на човешките права, подпалване на офисите на тези организации или дори актове на директно насилие. През 2007 г. самият аз бях отвлечен, заплашван, че ще бъда застрелян, бит и оставен полугол в снега.

Убита беше нашата скъпа приятелка, блестящ защитник на човешките права, Наташа Естемирова, наричана "Сърцето на Мемориал".

Заплахите за тези, които защитаваме са очевидни. Те са заплашени, че няма да получат справедливост в съда, че няма се възбудят наказателни дела, че виновниците няма да бъдат намерени. Има заплаха и от незаконно насилие от същите хора, които заплашват и нас. Това са расисти, неофашисти, които атакуват имигрантите, корумпирани милиционери, представители на силови структури като ФСБ, които заплашват тези, имали смелост да подадат жалба в съда в Страсбург.

Какво се промени след идването на власт на президента Медведев?

Много добри думи се изговориха. За разлика от предишния президент, Медведев говори демократични, либерални и интелигентни неща. Това дава голяма надежда на либералната част от руското общество и някои хора в Европа. Уви, тези думи обикновено не са последвани от действия.

Има един мечтател в Кремъл , мечтаещ за бъдещето на Русия, докато страната се движи в напълно различна посока. Ние не искаме мечти или статии, а конкретни постановления и законопроекти.

Как Русия възприема извършените в миналото престъпления срещу собствените си и срещу чуждите граждани? Още жив ли е култът към Сталин ?

Русия е в средата на една борба, която никога не е приключила. В края на 80-те и началото на 90-те изглеждаше така сякаш нещата бяха наречени с истинските им имена и точката бе поставена. Но след това последва "пълна реабилитация" на Сталин. Ние трябва да продължим нашата работа в тази област, тъй като голяма част

от нашето общество не желае да знае истината, или не я знае. Опасно е, че Сталин се превръща в герой не само за хората с комунистически възгледи, но също така и за част от младите хора.

Какви грешки бяха направени в Чечения и как може да се разплете Кавказкия възел?

Грешките, които бяха направени са постоянни и многобройни. Основната е, че владетелите в Кремъл нямаха стратегия, а само тактика. Те винаги решаваха конкретни тактически задачи, често с успех, губейки по отношение на стратегията. Основният проблем е незачитането на най-важния аспект, че правата на човека се нарушават. Това дестабилизира ситуацията в Северен Кавказ, води до разширяване на конфликта, намалява възможностите за решаването му и в наши дни дава подкрепа за тероризма.

Още една грешка бе нежеланието по време на първата фаза да се преговаря със сепаратистите, които имаха нормални политически цели. Сега имаме напълно терористични нелегални движения, радикални ислямски групи, с които няма за какво да се преговаря, както и огромна маса от хора в съпротива, мотивирани от ирационално чувство за отмъщение за убити близки, за унижения и изтезания.

Наградата "Сахаров" бе връчена на руските защитници на човешките права от "Мемориал"

На 16 декември наградата на ЕП за свобода на мисълта "Сахаров" 2009 бе връчена на Олег Орлов, Сергей Ковальов и Людмила Алексеева от името на руската организация за защита на правата на човека "Мемориал" и на всички други защитници на правата на човека. "Днес е един от дните, в които особено се гордея, че съм председател на Европейския Парламент, заяви по време на церемонията председателят на ЕП Jerzy Buzek.
Тримата лауреати получиха лично наградата по време на церемонията в пленарната зала в Страсбург. "Горд съм с това решение и с това, че то беше взето единодушно", подчерта Buzek по повод избора на носителите на наградата, направен от ЕП. Той продължи: "С тази наградата, ние, членовете на Европейския парламент, отдаваме почит на тези, които са все още между нас. Ние почитаме също така всички тези, които загубиха своя живот в тази борба. Наталия Естемирова трябваше да бъде днес сред нас, също както Анна Политковская. Техните убийци трябва да бъдат изправени пред съда.

Почит за загиналите активисти за човешките права

По думите на Сергей Ковальов, присъждането на наградата Сахаров на Мемориал е признание за цялата правозащитна общност в Русия, особено за защитниците на правата на човека, които са загубили своя живот в борбата за защита на всеобщите ценности.

Той призова за минута мълчание в памет на Наталия Естемирова, защитник на правата на човека и член на Мемориал, която беше убита това лято в Чечения, на адвоката Станислав Маркелов и журналистите Анна Политковская и Анастасия Бабурова, убити в Москва, етнолога Николай Гиренко, застрелян в Санкт Петербург, и Фарид Бабаев, убит в Дагестан.

Отношението към Русия

Във вълнуващата си реч представителят на "Мемориал" и бивш политически затворник Сергей Ковальов се спря и на въпроса какво Европа трябва да направи по отношение на Русия. "Според нас отговорът е прост: Европа трябва да подхожда към Русия като към всяка друга европейска страна, поела определени задължения и отговорности да ги спазва."

"Задължение на Европа е да не мълчи, а отново и отново да повтаря, да напомня и настоява, с уважение и твърдост, Русия да спазва задълженията си."

Свободата на мисълта

"Свободата на мисълта е основата за всички други свободи", подчерта още Ковальов. "Затова и толкова подхожда на наградата "Сахаров" да се дава за свобода на мисълта. Ние сме горди, че получаваме тази награда".